

ФОРМУВАЛЬНЕ ОЦІНЮВАННЯ

ОЦІНЮВАННЯ

Сумативне
(підсумкове)

*Оцінювання результатів
навчання*

Формувальне

Оцінювання для навчання

Формувальне оцінювання в багатьох країнах вважається одним з найбільш перспективних напрямків реформування освіти

Формувальне оцінювання

```
graph LR; A[Формувальне оцінювання] --- B[Оцінювання для навчання]; A --- C[Оцінювання в процесі навчання]; A --- D[Оцінювання, що допомагає вчитися]; A --- E[Оцінювання з метою його корегування];
```

Оцінювання для навчання

Оцінювання в процесі навчання

Оцінювання, що допомагає вчитися

Оцінювання з метою його корегування

Традиційне оцінювання

«Якщо уявити учнів в образі рослин, то **підсумкова оцінка**, прийнятна для традиційного навчання, – це **процес простого вимірювання їхнього зросту**. Результати вимірювань будуть цікавими для порівняння та аналізу, але вони самі по собі не впливають на ріст рослин. **Формувальне оцінювання**, навпаки, схоже на **підживлення і полив** рослин. Тим самим безпосередньо впливає на їх ріст»

Формувальне оцінювання

Коли кухар готує суп і куштує його, – це **формувальне оцінювання**.
Коли страву пробує клієнт – це **підсумкове оцінювання**.

Пол Блек, експерт з оцінювання

Формувальне оцінювання – інтерактивне оцінювання учнівського прогресу, що дає змогу

- ✓ *викладачам*

визначати потреби здобувачів освіти, адаптуючи до них процес навчання

- ✓ *Здобувачам освіти*

усвідомлювати й відслідковувати особистий прогрес і планувати за допомогою викладача подальші кроки у навчанні

Формувальне оцінювання дає змогу зрозуміти:

- Як далеко просунулися здобувачі освіти?
- В якому напрямку їм потрібно рухатися далі?
- У який спосіб це зробити краще?

Підсумкове та формувальне оцінювання не виключають одне одного, а лише доповнюють

ФОРМУВАЛЬНЕ ОЦІНЮВАННЯ ПРОТИ ТРАДИЦІЙНОГО

	Традиційне оцінювання (підсумкове)	Формувальне оцінювання
Мета	Оцінити рівень навчальних досягнень здобувачів освіти <i>(оцінити якість)</i>	Оптимізація навчального процесу для розвитку особистості здобувачів освіти <i>(підвищити якість)</i>
Хто оцінює	Викладач	Викладач, самооцінювання, взаємооцінювання
Оцінюється	Результат навчання	Процес навчання

	Традиційне оцінювання (підсумкове, сумативне)	Формувальне оцінювання
Порівнюється	З іншими здобувачами освіти	З попередніми досягненнями здобувачів освіти
Пріоритет	Оцінки	Учіння
Тип взаємодії у класі (групі)	Конкуренція (змушує здобувачів освіти конкурувати між собою)	Співпраця, співтворчість (допомагає здобувачам освіти вчитися один в одного)
Мотивація	Знижується	Підвищується
Критерії	Не чіткі	Чіткі, прозорі

Під час формувального оцінювання ми **корегуємо** процес навчання, під час підсумкового – **визначаємо якість** його результатів.

Чим є формувальне оцінювання та чим воно не є:

- ✓ це не оцінка, а механізм формування навчального процесу;
- ✓ це інструмент підтримки, а не контролю;
- ✓ відбувається під час навчання і є його частиною;
- ✓ оцінює процес навчання;
- ✓ завжди є позитивним;
- ✓ індивідуалізоване;
- ✓ забезпечує зворотний зв'язок, який допомагає зрозуміти наступні кроки в навчанні;
- ✓ усвідомлення самим здобувачем освіти дистанції між тим, чого він хоче досягти, і тим, де він знаходиться в даний момент;
- ✓ планування того, що здобувач освіти повинен зробити, щоб цю дистанцію скоротити;
- ✓ зміцнює впевненість у тому, що можна поліпшити результати.

Формувальне оцінювання має на меті:

- ✓ підтримати навчальний поступ здобувачів освіти;
- ✓ формувати в здобувачів освіти впевненість у собі, наголошуючи на сильних сторонах, а не на помилках, діагностувати досягнення на кожному з етапів навчання;
- ✓ вчасно виявляти проблеми й запобігати їх нашаруванню;
- ✓ підтримувати бажання навчатися та прагнути максимально можливих результатів;
- ✓ запобігати побоюванням помилитися.

Результати формувального оцінювання:

- ✓ відслідковується динаміка розвитку здобувача освіти на всіх етапах навчання;
- ✓ забезпечуються найбільш комфортні умови для кожного здобувача освіти;
- ✓ формується адекватна самооцінка здобувача освіти;
- ✓ підвищується мотивація до навчання;
- ✓ формуються навички самостійного оцінювання.

ФОРМУВАЛЬНЕ ОЦІНЮВАННЯ у професійній освіті

Формувальне оцінювання

це зворотний зв'язок, який здобувач освіти
регулярно отримує впродовж проходження курсу

Мета

дати здобувачеві освіти (та викладачеві) інформацію
про поточний рівень навчальних досягнень
та шляхи їх покращення

*Через зворотний зв'язок можна не лише показати здобувачеві,
що вже виходить добре та на що варто звернути увагу*

Важливо, щоб формувальне оцінювання:

- ✓ було пов'язаним із результатами навчання;
- ✓ містило коментарі щодо конкретних характеристик виконаного завдання;
- ✓ пропонувало подальші кроки;
- ✓ було своєчасним (*із достатнім проміжком часу на опрацювання коментарів до виконаної частини завдання*).

*Таке оцінювання може бути без балів
або додавати невеликий бал до фінальної оцінки*

Техніки формувального оцінювання

1. Таблиці З-Х-Д

Прізвище, ім'я _____

Клас (група, курс) _____

Пригадай, що ти знаєш з теми «Циліндр»
та заповни у таблиці перший та другий стовпці

Знаю	Хочу дізнатися	Дізнався

2. Сигнали рукою

- Повністю розумію

- Потребую ще почитати

- Не розумію (червоний хрестик)

3. Спрямована розшифровка

Здобувачі освіти своїми словами дають розшифровку тих понять, які були опрацьовані на уроці.

4. Резюме в одному реченні

Здобувачі освіти одним реченням дають характеристику основних понять, розібраних на уроці.

5. Карти додатків

Здобувачі освіти наводять приклади з життя на застосування вивченого матеріалу, таким чином відбувається перенос знань з теорії на практику.

6. Тижневі звіти.

Забезпечують швидкий зворотний зв'язок: вчитель – учень.

- *Чого я навчився цього тижня?*
- *Які питання залишились для мене незрозумілими?*
- *Які питання я задав би здобувачам освіти, якби був вчителем, щоб перевірити, чи зрозуміли вони матеріал?*

7. Шкала.

На полях зошита учень креслить шкалу і відзначає хрестиком на якому рівні, на його думку, виконана робота. Внизу – не впорався, посередині – впорався, але виникли проблеми, вгорі – все вийшло. Під час перевірки вчитель обводить хрестик, якщо згоден з оцінкою учня, або малює свій, якщо не згоден.

8. Рефлексія

✓ Що зрозумів, чому навчився на уроці?	✓ Було цікаво...
✓ Що було цікаво, складно, вдалося?	✓ Було важко...
✓ Мені ще потрібно повчитися...	✓ Тепер я можу...
✓ За що можу похвалити себе?	✓ Я навчився...
✓ Навіщо нам потрібен був цей урок?	✓ Я зміг...
✓ Що найбільше вразило?	✓ Я спробую...
✓ Що є потрібним для запам'ятовування?	✓ Мене здивувало...
✓ Над чим треба ще попрацювати?	✓ Урок дав мені для життя...

9. Лист самооцінки після вивчення теми «Конус».

	ТАК-НІ
Я знаю, що таке конус.	
Я знаю як він утворюється.	
Я можу назвати елементи конуса.	
Пам'ятаю формулу для обчислення об'єму конуса.	
Пам'ятаю формулу для обчислення площі поверхні конуса.	
Можу навести приклади конуса у навколишньому світі.	
Я вмію будувати перерізи конуса площинами.	

10. Лист самооцінки роботи в групі

	ТАК-НІ
Я був активним в групі.	
Я відразу зрозумів, як треба виконати завдання.	
Я пропонував декілька способів виконання завдання.	
Я не відволікався від основної роботи.	
Я уважно слухав, які ідеї пропонують інші учасники групи.	
Я дуже хотів, щоб наша група виконала завдання правильно і швидко.	

11. Лист самооцінки за результатами семестру

	ТАК-НІ
Регулярно виконував домашні завдання.	
За потребою консультувався з вчителем.	
Накопичував знання та виправляв оцінки.	
Регулярно вів записи в зошиті.	
Вмію складати конспект вивченої теми.	
Вмію самостійно знаходити матеріал з теми.	
Робив усні повідомлення.	
Брав участь в обговоренні теоретичного матеріалу.	
Я ставив питання, якщо було щось незрозуміло.	

Дякую за увагу!

*Успіхів у впровадженні технологій
формувального оцінювання.*

